Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

TEASTAS SÓISEARACH 2008

AN SCÉIM MHARCÁLA

GAEILGE

GNÁTHLEIBHÉAL

TREORACHA GINEARÁLTA

1. Le linn na marcála ní mór chloí go dlúth leis an Scéim seo, le cibé leasuithe a dhéanfar uirthi ag an gComhdháil Mharcála, agus le cibé treoracha eile a thabharfar ag an gComhdháil nó ina dhiaidh sin.

2. Ní mór don Scrúdaitheoir Cúnta an mharcáil ar na freagarleabhair a dhéanamh i ndúch dearg. Ní mór botúin a mharcáil (níl ceartú i gceist) trí líne dhearg a tharraingt fúthu.

3. Ní mór na marcanna a bhronntar ar fhoranna éagsúla na gceisteanna agus na focheisteanna (de réir mar a áireofar ag an gComhdháil iad) a thaispeáint go soiléir sna hionaid chuí ar na freagarleabhair.

4. Ní ceart don Scrúdaitheoir Cúnta aon rud a scríobh i gcorp an fhreagarleabhair ach amháin marcanna, comharthaí, ticeanna, línte.

5. Dírítear aird an Scrúdaitheora Chúnta ar a bhfuil i gceist sna treoracha ar **leathanach 17** den chaipéis seo maidir le hiarrthóirí a bhfuil oiriúntas réasúnta ceadaithe dóibh.

CLUASTUISCINT (S6A) **(100 marc)**

N.B. Ní mór na freagraí ar fad a scríobh i nGaeilge ach **amháin** nuair nach gá sin.

Treoracha

1. Más léir go bhfuil an freagra ag teacht leis an rud a chuala an t-iarrthóir agus go bhfuil iarracht mhacánta déanta ag an iarrthóir an focal/ na focail a litriú go cruinn d'réir na foghraíochta , glac leis mar fhreagra**.**

2. Maidir le ceisteanna a bhfuil pictiúr nó litir le roghnú mar fhreagra orthu ní féidir ach **pictiúr nó litir amháin a roghnú** i ngach cás.

Glac le tic in aice nó ciorcal timpeall na litreach sna ceisteanna a bhfuil sé sin i gceist iontu má tá an litir cheart roghnaithe

CUID A

1. **An Chéad Chainteoir**

Ainm	**Treasa Ní Mhóráin**	**Marc**
Cad as di?	Indreabhán i gCo. na Gaillimhe Indreabhán Co. na Gaillimhe Gailllimh (Co) Galway	**4** **4** **4** **4** **0**
Cé hí an cara is fearr léi?	Nóra Ní Riain Nóra Ní Riain	**4** **4** **4**
Cén sórt ceoil is maith leo?	Ceol traidisiúnta Traidisiúnta Tra(i)d Traditional	**4** **4** **4** **0**

2. **An Dara Cainteoir**

Ainm	**Seán Ó Maonaigh**	**Marc**
Cén tslí bheatha atá aige?	Is muinteoir é Múinteoir (Is) ceoltóir (é) Seineann sé ceol Seineann sé an bosca ceoil Tá sé i mbanna ceoil (Rann Dú) Ceol / Bosca ceoil Rann Dú	**4** **4** **4** **4** **4** **4** **4** **0**
Cén sórt daoine atá i Rann na Feirste?	Iontach deas agus cineálta Iontach / deas / cineálta / galánta	**4** **4**
Cathain a a phósfaidh sé Róise?	I mí Iúil na bliana seo I mí Iúil / In Iúil / Iúil na bliana seo / An bhliain seo Bliain	**4** **4** **4** **0**

3. **An Tríú Cainteoir**

Ainm	**Olga Petrovna**	**Marc**
Cén aois a bhí Olga nuair a tháinig sí go hÉirinn?	Naoi mbliana d'aois Naoi mbliana / A naoi / Naoi / 9 Nine 9 years	**4** **4** **0** **0**
Cé mhéad dearthair atá aici?	Deartháir amháin Amháin / 1 deartháir / 1 One	**4** **4** **0**
Cá labhraíonn sí Rúisis?	Sa bhaile abhaile baile / bhaile (San) ambasáid	**5** **5** **5** **5**

CUID B

Fógra a hAon

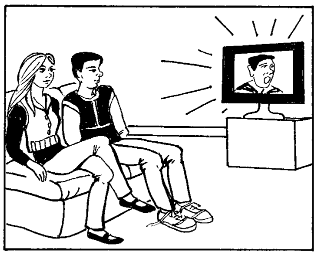

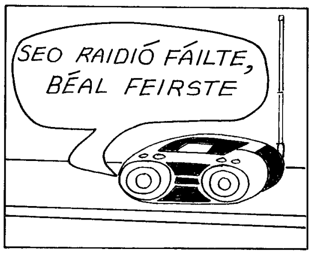

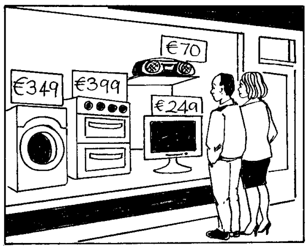

(a) (b) (c) (d)

1. **Cén pictiúr a théann leis an bhfógra seo?** **[(b)]** **4**

2. **Cad a bhíonn le cloisteáil ar an stáisiún seo?**

(a) cláir spóirt

(b) díospóireachtaí **[(c)]** **<u>3</u>**

7

(c) cláir cheoil

(d) drámaí

Fógra a Dó

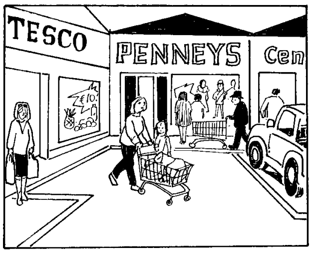

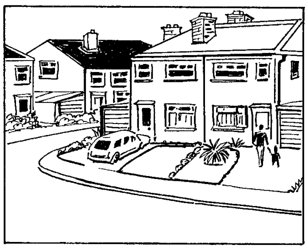

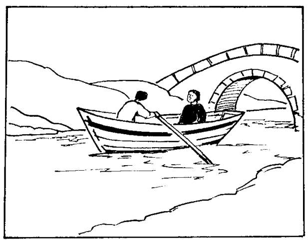

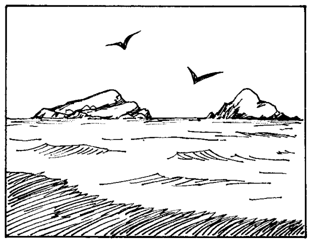

(a) (b) (c) (d)

1. **Cén pictiúr a théann leis an bhfógra seo?** **[(d)]** **4**

2. **Cén praghas a bheidh ar na hoileáin?**

(a) dhá chéad míle euro

(b) milliún go leith euro **[(c)]** **<u>3</u>**

7

(c) níos mó ná trí chéad caoga míle euro

(d) cúig chéad míle euro

Fógra a Trí

(a)

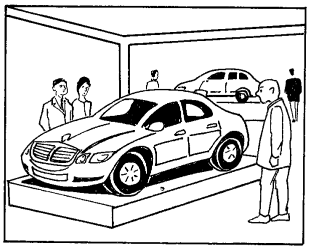

(b)

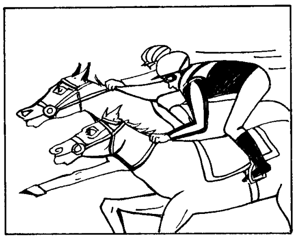

(c)

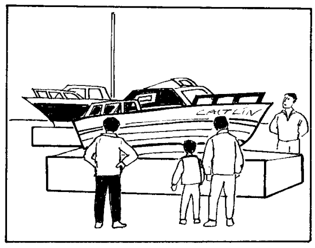

(d)

1. **Cén pictiúr a théann leis an bhfógra seo?** **[(a)]** **4**

2. **Cad is fiú a dhéanamh?**

   (a) dul ar saoire

   (b) pictiúr nó dhó a cheannach **[(b)]** **<u>3</u>**

   7

   (c) leabhar a léamh

   (d) airgead a shábháil

CUID C

Comhrá a hAon

An Chéad Mhír

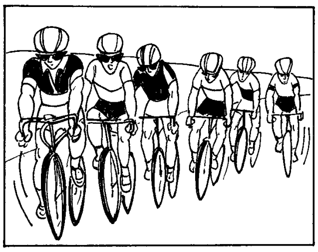

(a)

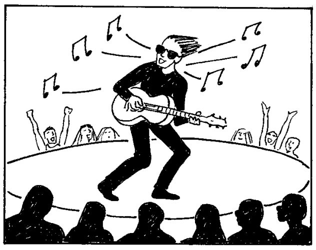

(b)

(c)

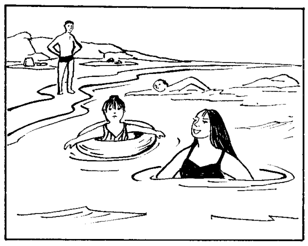

(d)

1. **Cá raibh Tomás i rith na seachtaine?** **[(c))]** **4**

An Dara Mír

2. **Cén pháirt a bhí ag Pat Shortt sa scannán *Garage*?**

   (a) fear garáiste

   (b) gadaí **[(a)]** **<u>3</u>**

   7

   (c) bleachtaire

   (d) píolóta eitleáin

Comhrá a Dó

An Chéad Mhír

(a) (b) (c) (d)

1. Cé leis a bhfuil Bríd ag caint? **[(b)]** **4**

An Dara Mír

2. Cén fáth a bhfuil Bríd míshásta lena máthair?

(a) ní raibh an tae ullamh in am

(b) níor thug a máthair cead di dul amach **[(d)]** **<u>3</u>**

7

(c) chaill a máthair a mála scoile

(d) bhí a máthair ag cuardach ina seomra i ngan fhios di

Comhrá a Trí

An Chéad Mhír

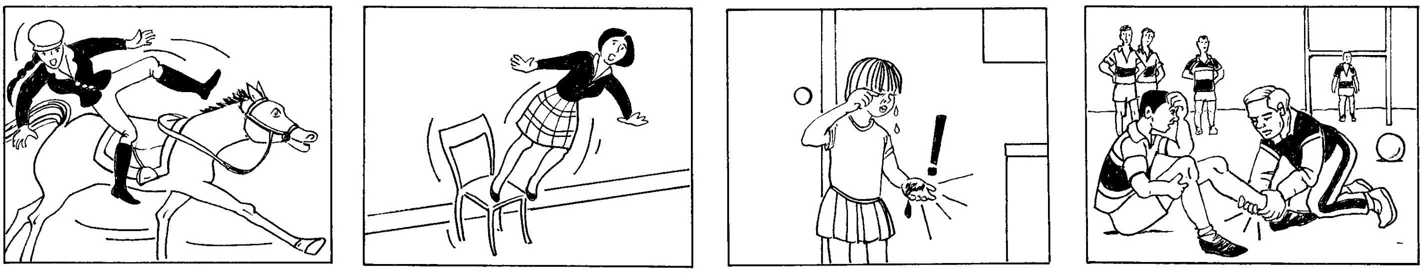

(a) (b) (c) (d)

1. Cad a tharla do Phól? **[(d)]** **4**

An Dara Mír

2. Cá mbeidh Séamas ag dul amárach?

(a) ar scoil

(b) go Páirc an Chrócaigh **[(c)]** **<u>3</u>**

7

(c) go dtí an Spáinn

(d) go dtí an phictiúrlann

CUID D

Píosa a hAon

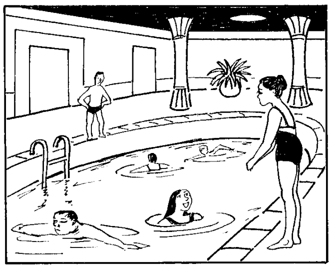

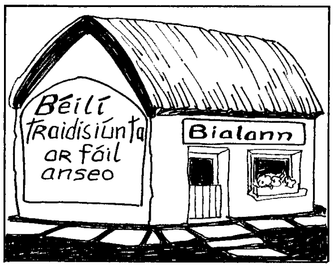

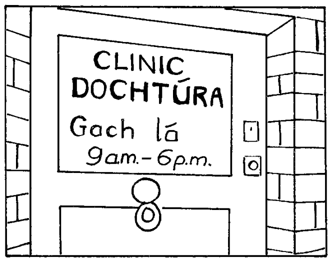

(a) (b) (c) (d)

1. **Cad atá le hoscailt i gCill Chainnigh?** [**(b)**] **4**

2. **Cá bhfuil breis eolais le fáil?**

(a) ar an idirlíon

(b) ó Phádraig Ó Murchú [**(b)**] **3**

(c) ar na nuachtáin **7**

(d) ar an raidió

Píosa a Dó

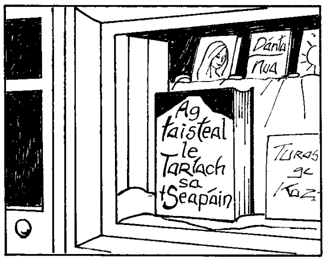

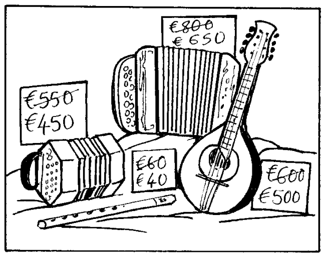

(a) (b) (c) (d)

1. **Cén pictiúr a théann leis an bpíosa seo?** **(a)** **4**

2. **Cé mhéad a chosnaíonn an leabhar?** Deich euro caoga cent / €10.50 / 10.50 **3**

7

Píosa a Trí

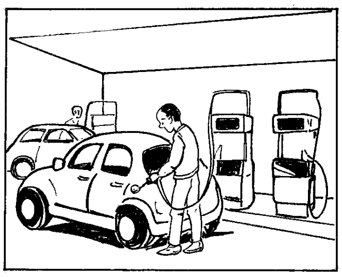

(a)

(b)

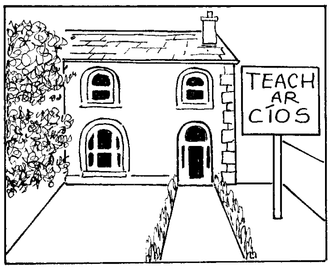

(c)

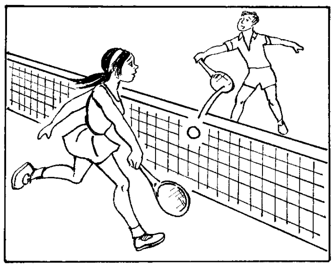

(d)

1. Cén pictiúr a théann leis an bpíosa seo? [**(c)]** **4**

2. Cad atá cóngarach don teach?

(a) ionad siopadóireachta

(b) Baile Mór an Chabháin [**(b)]** **3**

(c) páirc imeartha

(d) teach tábhairne

7

An Páipéar Scríofa (S6)	**(220 marc)**

Roinn 1 – Léamhthuiscint (110 marc)

C.1 20 marc (10 x 2 = 20)

Fógra	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**
Pictiúr	**I**	**A**	**J**	**B**	**D**	**H**	**E**	**C**	**F**	**G**
Marc	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**

C.2 30 marc. Freagair do rogha **dhá cheann** de (a), (b), (c)

Treoir: 0 (náid) ar aon fhreagra in (a), (b), (c) má tá iomarcaíocht mhí-cheart iontu.

Fógra (a)

(i)

Freagra	**Marc**
Gairdín na nAinmhithe	**5**
fianna fiáine	**5**
fiabheatha	**5**
Athscríobh: ‘Bain …….Páirc an Fhionnuisce.’	**5**

(ii)

Satharn	**5**
Athscríobh: Áras an……na gCuairteoirí.	**5**

(iii)

(Sa) **ghairdín** (álainn poiblí)	**5**
(Sa) **pháirc** (bhreá fhairsing féin)	**5**
(Bíodh) **picnic** (agat).	**5**
Athscríobh. ‘Bíodh ….féin.’	**5**

Fógra (b)

(i)

CIÉ / Córas Iompair Éireann	**5**
Tabhair an bóthar ort féin le CIÉ	**5**
Lig do CIÉ an obair a dhéanamh	**5**
Lig do CIÉ	**5**
'Ná cuir strus……duit'.	**5**

(ii)

Sábhálfaidh tú **am** (ort féin)	**5**
(Bainfidh tú) **do cheann scríbe** amach **in am**	**5**
Ní bheidh tú buartha faoi **spás páirceála**	**5**

(iii)

Suí siar (ar do shuaimhneas)	**5**
(Leabhar nó nuachtáin a) **léamh**	**5**
(Do chuid) **ghnó** (a dhéanamh)	**5**

Dán (c)

(i)

Mar chuaigh an madra ar strae	**5**
Chuaigh madra Sheáin ar strae	**5**
Bhí a mhadra caillte	**5**
Líne 2 agus aon líne ó **1 - 4** leis	**5**

(ii)

(An) t**each**	**5**
(An) **scioból**	**5**
Cró (na mbó)	**5**
(San) **úllghort**	**5**
(An) **garraí (**dubh**)**	**5**
An áit a mbíonn an leitís (go tiubh)	**5**
Páircín (le fána)	**5**
Líne 5, Líne 6, Líne 7, Líne 8, Líne 9	**5**
Líne 10 le líne ar bith eile as línte **5 - 9**	**5**

(iii)

Faoin gcarr	**5**
'Tá Spota ina shuan faoin gcarr.'	**5**
Línte 13 – 16 ach **faoin gcarr** a bheith luaite	**5**

C.3 **60 marc** Freagair (a) **agus** (b)

(a)

(i)

(In) **Antartaice**	**6**
'Ar an …Scott.'	**6**

(ii)

Mar d'éirigh sé an-tinn	**6**
'Ar an …ar aghaidh.'	**6**

(iii)

(Timpeall) **1500** (míle)	**6**
'Cé go raibh...1500 míle.	**6**

(iv)

(Dhá bharra) seacláide + (agus trí) bhriosca	**3 + 3**
' Bhí…ag Crean.	**6**

(v)

An Bonn Albert	**6**
Bronnadh **Bonn Albert** ar Tom Crean agus ar Bill Lashly – (an gradam crógachta ab aoirde ag an am)	**6**
an gradam crógachta ab aoirde (ag an am)	**6**
Bonn	**3**
Alt 5	**0**

(b)

(i)

(Mar nuair a bhí sí óg) ní raibh sí ábalta a hainm a rá	**6**
'An leasainm…(i gceart).'	**6**

(ii)

Trí bliana d'aois	**6**
Trí bliana	**6**
3 bliana	**6**
A trí / trí / 3	**6**
'Thosaigh …d'aois.'	**6**

(iii)

Claudia	**6**
In 1993 … Chronicles	**6**

(iv)

'Tá aithne … di.(alt 4)	**6**
'Tá aithne …Spider-Man.'	**6**
Rinne na scannáin réalta idirnáisiúnta di	**6**
Bhí an pháirt Mary Jane Watson aici sna scannáin Spider-Man	**6**
(Bhí sí sna scannáin) *Spider - Man*	**6**
(Mar) Mary Jane Watson	**6**

(v)

Sa bhliain 2002	6
2002	6

-

Treoir: Aon iomarcaíocht mhícheart sa bhreis sna freagraí ó (i) – (v) in (a) agus (b) thuas - bronn 0 (náid) uirthi.

Roinn 2
Scríobh na Teanga (110 marc)

N.B. Sna ceisteanna i Scríobh na Teanga bíodh coibhneas idir an marc a bhronntar ar 'Eolas' agus an marc a bhronntar ar'Gaeilge'

Gaeilge: Aimsirí / Forbairt / Saibhreas Foclóra / Cumas Cumarsáide
Eolas : Comhlíonadh na dtascannna atá luaite**.**

C. 1 **25 mharc** **Freagair (a) *nó* (b)**

(a) Cárta Poist **Eolas:** 10 marc (2 x 5)

Gaeilge: 15 mharc (Blocmharcáil)

- Ní gá síniú ná beannú a bheith ann.
- '0'**(náid)** ar eolas '0'**(náid)** ar Ghaeilge.
- Tabhair marcanna eolais ar phointí loma.

Pointí eolais: **P 1** tagairt don aimsir
P 2 rud éigin faoin bhfeirm
P 3 tagairt do thuras a rinne mé
P 4 rud éigin faoin mbronntanas
P 5 cathain a fhillfidh mé abhaile

N . B. Má tá sé soiléir nach bhfuil sí ar saoire ar fheirm bain (-3) den mharc a bronnadh mar níl an tasc comhlíonta.

(b) Nóta: **Eolas:** 10 marc (2 x 5)
Gaeilge: 15 marc (Blocmharcáil)

Pointí eolais:
P1 cathain a fuair mé an rothar
P2 an dath atá ar an rothar
P3 an t-am ba mhaith liom dul ag rothaíocht
P4 an áit a rachaimid ag rothaíocht
P5 an t-am a fhillfimid abhaile

N.B. Mura bhfuil an tasc comhlíonta : C.1 (a) & C.1 (b): bain 3 mharc den mharc a bronnadh.

C. 2 **40 marc** Freagair (a) ***nó*** (b)

(a)

Foirmlí: 4 (1 x 4)
Eolas: 12 (4 x 3)
Gaeilge: 24

Foirmlí:

• Seoladh	(Líne amháin i nGaeilge)	1
• Dátaí (**glac le figiúirí)**		1
• Beannú (**glac le hainm**)	[**a chara** = **0 (náid)]**	1
• Síniú (**ainm** á lorg)		1

Pointí eolais:

P1 comharsa nua (tagairt do dhuine)
P2 an scoil
P3 post samhraidh atá agam
P4 an áit a bhfuil mé ag dul ar saoire

(b)

Foirmlí: 4 (1 x 4)
Eolas: 12 (4 x 3)
Gaeilge: 24

Foirmlí

- Seoladh 1 mh (líne amháin)
- Dátaí 1 mh (glac le figiúirí)
- Beannú 1 mh (ainm á lorg)
- Críoch 1 mh (síniú ag teastáil)

Pointí eolais:

P1 rudaí a bhíonn le déanamh agam
P2 na páistí atá ar an gcúrsa
P3 tagairt do rud éigin a dhéanaim nuair nach mbím ag obair
P4 rud amháin faoi obair a thaitníonn *nó* nach dtaitníonn liom

Treoracha do C. 2(a) agus C. 2(b):

Gaeilge: Aimsiri / Forbairt/Saibhreas Foclóra/Tasc a chomhlíonadh (Cruth litreach á lorg**)**
Eolas: '0' **(náid)** ar eolas '0'**(náid)** ar Ghaeilge.

Mura bhfuil cruth litreach ar an bhfreagra: bain **4 mharc** den mharc a bronnadh.
Ach má bhíonn aon cheann de na foirmlí acu glac leis an bhfreagra sin mar litir agus ná cuir píonós orthu.

C. 3 **45 marc** Freagair (a) ***nó*** (b)

Treoracha i gcás C.3(a) agus C.3(b):

- Fad na n-alt/ndialann : 90 focal ar a laghad.

- Má tá: **45 focal** scríofa - marcáil Gaeilge **as 18**
  30 focal scríofa - marcáil Gaeilge **as 12**

Má tá iarracht mhácánta déanta ag an iarrthóir cloí le hábhar an ailt/na dialainne agus más féidir glacadh leis dá bharr sin go raibh ábhar an ailt/na dialainne os comhair aigne an iarrthóra agus é/í ag scríobh - bronn na marcanna iomlána ar 'Eolas'. **Is ionmholta an cur chuige é i gcásanna nach mbronntar 10 as 10 ar Eolas anseo coibhneas réasúnta a bheith idir % na marcanna a bhronntar ar Eolas (as 10) agus % na marcanna a bhronntar ar Ghaeilge (as 35)**

- **Gaeilge:** Forbairt/Saibhreas Foclóra
- **Eolas:** '0'**(náid)** ar **eolas** '0'**(náid)** ar **Ghaeilge**

(a) **Eolas:** 10
Gaeilge: 35

Na hAilt:
(a) **(i)** Glac leis an Aimsir Chaite

(b) **Eolas:** 10
Gaeilge: 35

- **5 phointe** ag teastáil.
- **Pointe eolais** as **gach** bosca (sraith phictiúr) 1- 4 agus **an cúigiú pointe** as bosca ar bith.

An Dialann:

- Glac le : **Beannú (A Dialann)** agus **dáta**
- Pearsa mícheart: **-5** den mharc a bronnadh
- Cruth litreach: **-5** den mharc a bronnadh

N.B. Bí aireach nach mbaineann tú -5 **faoi dhó** den iarrthóir sa cheist seo.

Oiriúntas Réasúnta

Tá roinnt leasuithe ar an **Scéim Mharcála** le cur i bhfeidhm i gcás iarrthóirí a bhfuil socruithe speisialta, i gcás na marcála, ceadaithe ag **Coimisiún na Scrúduithe Stáit** dóibh agus a bhfuil **réiltíní** in aice lena scrúduimhreacha ar na **Leatháin Mharcála**.

Cuirtear an scéim mhodhnaithe i bhfeidhm sna cásanna seo:

1) Iarrthóirí a bhfuil cealú (waiver) ceadaithe dóibh maidir le litriú agus gramadach. Go minic beidh ceann de na hoiriúntais atá luaite in, **2), 3), 4),** thíos acu freisin. **Inseofar duit le linn na marcála cé hiad na hiarrthóirí seo.**

2) Iarrthóirí a d'úsáid scríobhaí (scribe).
(Beidh sé seo ráite ar chlúdach an fhreagarleabhair)

3) Iarrthóirí a d'úsáid téipthaifeadán
(Beidh saothar na n-iarrthóirí ar théip nó ar nó ar dhlúthdhiosca.)

4) Iarrthóirí a d'úsáid próiseálaí focal nó ríomhaire**.**
(Beidh saothar na n-iarrthóirí ar CD nó ar chóip chrua de.)

4) I gcás 2), 3), 4), muna bhfuil fianaise ann gur úsáid an t-iarrthóir an t-oiriúntas ná cuirtear an scéim mhodhnaithe i bhfeidhm ach amháin sa chas go bhfuil cealú acu freisin. Inseofar duit le linn na marcála cé hiad na hiarrthóirí seo.

Iarrtar ort na hiarrthóirí seo a mharcáil sa ghnáthshlí, d'réir na scéime marcála, agus na leasuithe seo a leanas a chur i bhfeidhm ansin:

- Athbhreithniú a dhéanamh ar an marc a bronnadh **ar Ghaeilge** i '**Scríobh na Teanga'** agus sa chuid sin **amháin.** Sa chaoi go mbeidh cothromaíocht tríd síos san athbheithniú seo iarrtar ort déanamh d'réir na dtreoirlínte seo a leanas:

  - **Trí cheist** déanta ag an iarrthóir i **Scríobh na Teanga = O.R. + 8**
  - **Dhá cheist** déanta ag an iarrthóir i **Scríobh na Teanga = O.R.+ 6**
  - **Ceist amháin** déanta i **Scríobh na Teanga = O.R.+ 3**
  - Gan aon cheist déanta as **Roinn II – Scríobh na Teanga = O.R. + 0**

- Ní mór na leasuithe sin (e.g. O.R.+3) a thaispeáint ar fhreagarleabhair na n-iarrthóirí, ar an taobh istigh agus ar an taobh amuigh, agus an marc iomlán don Pháipéar Scríofa a mhéadú agus an móriomlán nua (An Páipéar Scríofa + An C.T.) a leasú dá réir.

- Baineann an t-oiriúntas seo le litriú agus le cruinneas gramadaí sna ceisteanna a bhfuil marcanna ar leith ag dul do na nithe sin.

Féach, led' thoil, ar an **leathanach cuí** de **S.63**, ***Treoracha do Scrúdaitheoirí Cúnta 2008***